

שצב הלכות משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים וסעודת פורים.

ב. לא נקראו מנות אלא דברים שראויים להאכל למות שהם כלי מקין. כגון קשר ודגים מבשלים ולא חיים, וכן מיני סתיקה או פרות או כוס וכן ומי קבש וכיוצא בו.

ג. כל אדם, אפילו שני שבישראל המקביל צדקה, חוב לכת, לכל הפחות שתי מתנות לשני צננים, הינו מתנה אחת לכל אדם, שכתוב: ומתנות לאביונים, משמע: שתי מתנות לשני אביונים, ואין מדקדקים במעות פורים, אלא כל הפושט יד לטול — נותנים לו, ומי שהוא במקום שאין שם צננים, יעבב את המעות אצלו עד שינרמנו לו צננים או ישלחם להם.

ד. גם הנשים חובות במשלוח מנות ומתנות לאביונים, משלוח מנות תשלח אשה לאשה ואיש לאיש, אבל מתנות לאביונים יכולה גם אשה לשלוח לאיש וכן להפך, קצת נשים סומכות על בעליהן שהן שולחים גם בשבילן, ואינו גבול, אלא יש להחמיר.

ה. חובים לאכול ולשתות ולקטוף בפורים, גם בליל ארבעה עשר ישמח וירבה קצת בסעודה, וכשתל במוצאי שבת, אף שאריך לעשות בשבת סעודה שלישית, ימצא קצת שאכילתו ביום קתת מקום לסעודת ליל פורים, וכל מקום בסעודה שעושים בלילה אין יוצאים ידי חובתם, שעקר הסעודה מצוה שתהא ביום, שכתוב: ומי ששתה, ויש להדליק נרות דרך שמחה ויום טוב גם בשעושים את הסעודה ביום, וגם בליל המשה עשר צריך לשמח קצת, גם מתנות לאביונים ומנות לרעהו צריכות להיות ביום, ומשום שטרודים במשלוח מנות עושים מקצת הסעודה בלילה, ומתפללים מנחה בעוד היום גדול ועושים את הסעודה לאחר מנחה, וצריכים לעשות על כל פנים רב הסעודה ביום, וכשתל בערב שבת עושים אותה בשמחת מפני כבוד שבת, וטוב לעסוק קצת בתורה קדם שמתחיל הסעודה, וסמך לדבר: ליהודים היתה אורה, ודרשו: אורה זו תורה, יש אומרים שיש לאכול מיני ורעונים בפורים, וכן ורעונים שאכלו דניאל וחבריו בבבל וכן ורעונים שאכלה אסתר, שנאמר בנמרא: וישנה ואת נצרותיה לסוב, — שתאכילה ורעונים (דיני, על הנסים בברכת המזון — עין סמן מד סעיף טז, יו).

ו. כיון שקל הנס הזה על ידי מינו — וישתי נטרדה במשמה מינו יבאנה אסתר במקומה, וכן ענין סמן ומפלתו הזה על ידי מינו — לכן חובו כבודו וכוונתו וכוונתו לברכה, להשתפר בין, ואמרו: חוב אנש לבסומי בפוריג עד דלא ידע.

«חַיֵּב אָדָם לְהַתְּכַסֵּס בְּפוּרִים עַד שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ» בֵּין «אֲרוּר הַקֵּן» לְ«כְרוּף מְרֻדֵּי».
 וְלַפְחוֹת יִשְׁתֶּה יוֹתֵר מִתְרַגְּלוֹ כְּדִי לְזַכּוֹר אֶת הַגָּם הַגָּדוֹל, וַיִּישֶׁן, וּמִתּוֹךְ שִׁנְשֹׁן
 — אִינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין «אֲרוּר הַקֵּן» לְ«כְרוּף מְרֻדֵּי». וְאִלֶּם כִּי שְׁהוּא חָלַשׁ בְּטַבְעוֹ,
 וְכֵן כִּי שִׁינְדַע בְּעַצְמוֹ שֶׁכֵּל יָדִי כֵן יוֹלֵל חָס וְשָׁלוֹם בְּאִזּוֹ מַצְנָה, בְּבִרְכָּה
 אוֹ בְּתַפְלָה, אוֹ שִׁבּוּא חָס וְשָׁלוֹם לְבָרוּת רֹאשׁ — מוֹטֵב שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכַּר, וְכֵל מַצְעִי
 יִהְיֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם.

ו. הָעֲבֵל, אֲפִלּוּ תוֹךְ שִׁבְעָה, חַיֵּב בְּמַתְנוֹת לְאַבְיוֹנִים וְגַם לְשָׁלוֹם מְנוֹת
 לְרֵעֵהוּ. וּמִכָּל מְקוֹם לֹא יִשְׁלַח דְּבַר שֶׁל שְׂמִיחָה, אֲבָל לְאַבֵּל אֵין שׂוֹלֵתִים מְנוֹת
 כֹּל שָׁנִים עֲשָׂר חֹדֶשׁ, אֲפִלּוּ דְבַר שְׁאִינוֹ שֶׁל שְׂמִיחָה, אִם הוּא עָנִי, מִתֵּר לְשָׁלוֹם
 לוֹ מַעוֹת אוֹ שָׂאֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שֶׁל שְׂמִיחָה, וְאִם אֵין בְּמַקוֹם הַהוּא כֶּק הָעֲבֵל עִם
 אַחֵר, חַיֵּב לְשָׁלוֹם לוֹ כְּדִי לְקַיֵּם מַצְנוֹת מִשְׁלוֹם מְנוֹת (דִּין הָאוֹנֵן — עֵין לְעִיל סֵפֶן
 קַמָּא סְעִיף כֹּא).

ח. אֵין לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּפוּרִים, וְכִי שְׁעוֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה — אִינוֹ רוֹאֶה
 מֵאוֹתָהּ מְלָאכָה סֵפֶן בְּרִכָּה לְעוֹלָם, וְעַל יְדֵי עֲבוּיִם מְסַר, וּמִתֵּר לְעִסּוֹק בְּסִחוּרָה,
 וְכֵן מִתֵּר לְכַתוֹב אֲפִלּוּ אֲגֻרַת שְׁלוֹם, וְכֵן חוֹבוֹתָיו וְכֵל דְּבַר שְׁאִינוֹ צָרִיךְ עֵינֵן
 גְּדוֹל, וְכֵל שֶׁכֵּן לְכַתוֹב דְּבַר מַצְנָה אוֹ לַעֲשׂוֹת שָׂאֵר דְּבַר מַצְנָה, וְכֵן לְצַרֵּךְ פּוּרִים
 מִתֵּר לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ מְלָאכּוֹת גְּמוּרוֹת.

ט. יוֹם חֲמִשָּׁה עֲשָׂר בְּאֲדָר נִקְרָא אֲצִלָּנוּ שׁוֹשֵׁן פּוּרִים, אֵין אוֹמְרִים בּוֹ תַחֲנוּן
 וְלֹא «אֵל אֲרֵךְ אַפִּים» וְלֹא «לְכַנְּצֵחַ», וְאִסּוּר גַּם כֵּן בְּהִסְפֵּד וּמַצְנִית, וְנוֹהֲגִים בּוֹ
 קִצָּת מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה, אֲבָל אֵין אוֹמְרִים «עַל הַנָּשִׁים», וּמְסַרִּים לַעֲשׂוֹת בּוֹ נִשְׁוֹאִים,
 כִּינּוֹן שְׁאֵין אֲנִי קִירָאִים בּוֹ אֶת הַמְּגִלָּה, אֲבָל כִּיּוֹם שְׁקוּרָאִים אֶת הַמְּגִלָּה, שְׁעֹז
 עֵקֶר הַשְׂמִיחָה, אֵין עוֹשִׂים נִשְׁוֹאִים, מִשּׁוֹם שְׁאֵין מַעֲרָבִים שְׂמִיחָה בְּשְׂמִיחָה.

י. יוֹם אַרְבָּעָה עֲשָׂר וְחֲמִשָּׁה עֲשָׂר שְׁבָאֲדָר קִרְאִשׁוֹן גַּם כֵּן אֵין אוֹמְרִים בְּהֵם
 לֹא תַחֲנוּן וְלֹא «אֵל אֲרֵךְ אַפִּים» וְלֹא «לְכַנְּצֵחַ», וְאִסּוּרִים בְּהִסְפֵּד וּמַצְנִית, וְכִיּוֹם
 אַרְבָּעָה עֲשָׂר מְרַבִּים קִצָּת בְּסַעֲדָה.